

ОСВІЧЕНИЙ АБСОЛЮТИЗМ

План уроку

1. Володіння австрійських Габсбургів
2. Прусьське королівство. Фрідріх II

Освічений абсолютизм — політика, здійснювана у XVIII столітті в деяких європейських монархічних державах.

Її змістом було знищення або перетворення «згори» найбільш застарілих феодальних порядків.

Монархи, які здійснювали цю політику, зображували своє правління як союз королів і філософів.

Багато ідей просвітителів видавалися монархам вдалим засобом для поліпшення ситуації в державі.

«Освічені монархи» у XVIII ст. правили у Франції, Іспанії, Пруссії, Австрії, Росії, італійських державах і німецьких князівствах.

Вони відкрито проголошували своєю метою реформи в дусі ідей просвітителів.

«Освічені правителі» листувалися з відомими мислителями, зустрічалися із вченими й філософами

ОСВІЧЕНИЙ АБСОЛЮТИЗМ

проведення адміністративних реформ

обмеження впливу церкви, секуляризація земель

запровадженні системи державної освіти, підвищення загальної грамотності, популяризація ідей освіти

змінах становища деяких прошарків суспільства, загальна рівність перед законами.

Економічні реформи, спрямовані на полегшення життя населення.

власнощому
проявилися в
правлінні Марії
Терезії та Йосипа II
(Австрія), Фрідріха II
(Пруссія)

Марія-Терезія
1740-1780

- ❖ З метою посилення центральної влади було створено *Державну раду і центральний суд*, завдяки чому вся повнота влади зосередилася в руках імператриці.
 - ❖ Австрія і Чехія були об'єднані під владою одного канцлера.
 - ❖ Для успішного ведення війни проти суперників було *здійснено військову реформу*. Вербування найманців замінили рекрутськими наборами, що дало можливість збільшити армію зі 108 тис. до 278 тис. вояків.
 - ❖ Було *уніфіковано систему податків* — запроваджено загальний податок на прибуток, що його **сплачували всі верстви суспільства**.
 - ❖ Ліквідовано внутрішні митні кордони.
 - ❖ Селянам надали право викупувати їхні наділи, панщину обмежили трьома днями на тиждень.
 - ❖ Було видано цивільний (“*Терезіанський кодекс*”) і кримінальний (“*Терезіанська Немезіда*”) кодекси.
 - ❖ Здійснювалися заходи з розвитку освіти: було запроваджено загальну шкільну освіту й відокремлена школа від церкви.
- Слід зауважити, що майже всі реформи, проведені Марією-Терезією, були продиктовані її прагненням відстояти єдність своїх володінь.

Йосиф II
1765–1790

- ❖ Подальше **посилення центральної влади**. Було скасовано права провінційних станових зборів, посилено владу канцлерів, яких призначав імператор, урівняно в правах усі землі, в судах та адміністраціях введено німецьку мову.
- ❖ Керувався принципом «**одне право на всіх**» і встановив рівність підданих перед законом, незалежно від їх станової приналежності.
- ❖ Важливими **реформами** стали **церковні**. Йосиф постановив, щоби папські укази й розпорядження оприлюднювалися лише за згодою уряду, а чернечі ордени були підпорядковані місцевим єпископам; скоротив чисельність монастирів і ченців.
- ❖ Конфісковані землі та майно було продано, частину доходів спрямовано на **розвиток освіти**. Запроваджена обов'язкова безкоштовна початкова освіта. Церковні школи було переорієнтовано на світське навчання і підпорядковано “Вищій навчальній комісії”.
- ❖ Зрештою, він наважився на втручання у внутрішню структуру католицької церкви і навіть змінив деякі обряди. За його правління було видано новий збірник законів (“Йосифів законник”).
- ❖ **Оголосив віротерпимість**: припинилося переслідування протестантів; припинилося зневажання православної церкви, знищено єврейське гетто
- ❖ У 1781 р. було скасовано особисту залежність селян.

Пруссія 1525 – 1947

Фрідріх I — останній герцог Пруссії (1688—1701), перший прусський король (1701—1713). Бранденбурзький маркграф, курфюрст Священної Римської імперії (1688—1713). Представник німецької династії Гогенцоллернів.

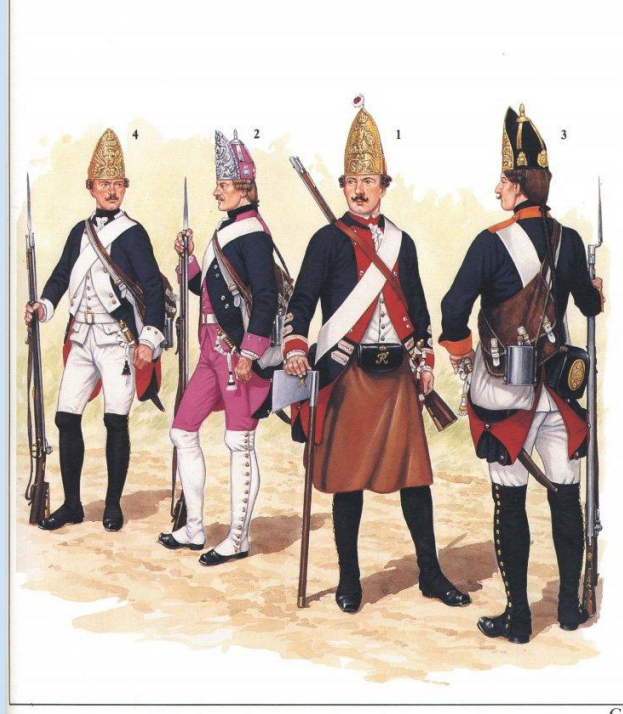
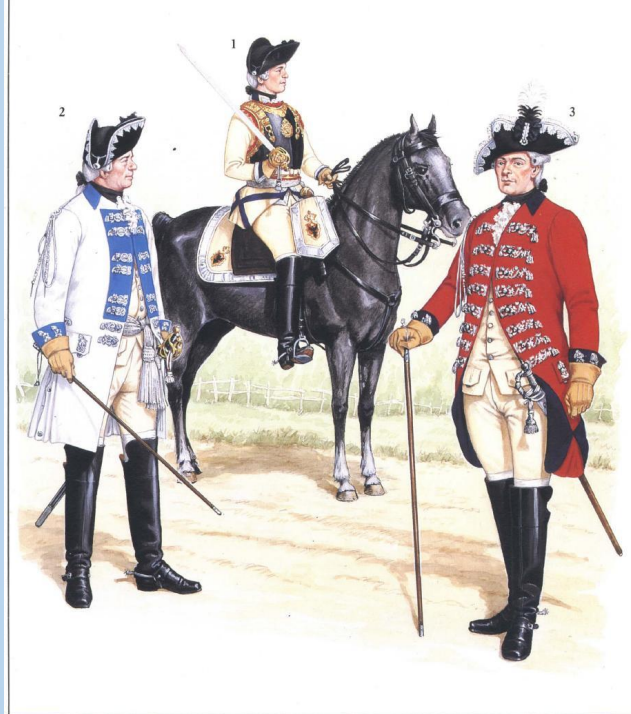
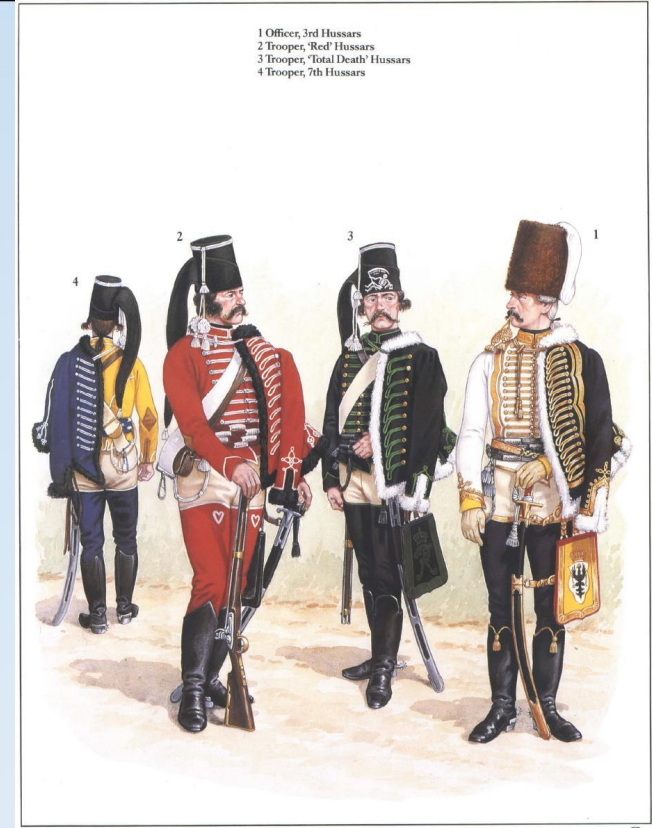
Фрідріх -Вільгельм I — другий прусський король (1713—1740). Бранденбурзький маркграф, курфюрст Священної Римської імперії (1713—1740). Представник німецької династії Гогенцоллернів

Фрідріх II
1740 – 1786

- ❖ Король проголосив *повну віротерпимість*.
- ❖ Було видано збірник законів “*Фрідріхів кодекс*”, за яким запроваджувався рівний для всіх і незалежний суд, скасовувалися тортури.
- ❖ Фрідріх також дбав про *розвиток рільництва і промисловості* (особливо військової).
- ❖ *«Фельдфебель на троні»*. Кількість пруської армії зросла до 150 тис., а її утримання лягло тягарем на народ.
- ❖ Відкривалися банки, будувалися канали, шляхи, здійснювалося значне будівництво у Берліні та Потсдамі.
- ❖ Проводячи реформи, *король не змінював соціальної структури* суспільства. Дворяни залишалися панівною верствою. Він уважав, що дворяни — єдина опора армії, а армія — це головне.
- ❖ Для покращання становища поміщицьких селян він провів незначну реформу в Померанії: забороняв зганяти селян з землі і забирати їх наділи.
- ❖ *У сфері освіти* він піклувався про розвиток вищої, частково — середньої. У 1763 р. було запроваджена загальна обов'язкова початкова освіта, проте якість освіти в початкових школах була занадто низькою.

Домашнє завдання

1.Опрацювати параграф 28

Джерела

Всесвітня історія: підручник для 8 класу "Подаляк 2016" - Нова програма

Всесвітня історія: підручник для 8 класу "Д'ячков 2016" - Нова програма

Підручник по Всесвітній історії. 8 клас. Сорочинська - Нова програма

Підручник по Всесвітній історії. 8 клас. Ліхтей - Нова програма

Всесвітня історія: підручник для 8 класу "Гісем 2015" - Нова програма

<https://uk.wikipedia.org/wiki>

<https://uk.warbletoncouncil.org/absolutismo-europeo-16130>

<https://naukozavr.info/istoriya/osvichenyj-absolyutyzm/>

<https://geomap.com.ua/uk-wh8/1208.html>

<https://hist-etnol.livejournal.com/7527624.html>

<http://anthropolgames.ucoz.ru/forum/76-148-1>